

Sygn. akt III AUa 1863/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2014 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Kazimierz Josiak
Sędziowie:	SSA Maria Pietkun (spr.) SSA Elżbieta Kunecka
Protokolant:	Magdalena Krucka

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2014 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku B. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o wypłatę emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy

z dnia 23 lipca 2013 r. sygn. akt VII U 712/13

I. oddala apelację,

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz wnioskodawcy kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 lipca 2013 r. Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z 13 marca 2013 r. w ten sposób, że nakazał organowi rentowemu uchylić decyzję z 13 października 2011 r. w części w jakiej zawiesza prawo do emerytury wnioskodawcy B. P. za okres od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2011r. i podjąć wypłatę powyższego świadczenia, a wniosek o wypłatę odsetek przekazał organowi rentowemu do rozpoznania.

Sąd I instancji ustalił, co następuje:

B. P. nabył prawo do emerytury od 1 marca 2009 r. pozostając w zatrudnieniu w Dyrekcji Okręgowej (...) we W..

Decyzją z 13 października 2011 r. organ rentowy, w oparciu o art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS od dnia 1 października 2011 r. zawiesił wnioskodawcy wypłatę emerytury w związku z kontynuowaniem zatrudnienia.

W dniu 26 listopada 2012 r. wnioskodawca złożył wniosek o wypłatę emerytury za okres od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2011 r. wraz z należnymi odsetki w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 r.

Decyzją z 13 marca 2013 r. organ rentowy odmówił uchylenia decyzji z 13 października 2011 r. w części, w jakiej zawieszono emeryturę.

W tym stanie sprawy Sąd stwierdził, że odwołanie wnioskodawcy zasługiwało na uwzględnienie. Sąd wskazał, że B. P. domagał się wypłaty zawieszonych emerytur za okres od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2011 r., powołując się na treść wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 r. w sprawie K 2/12, który orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W uzasadnieniu wyroku Trybunał wskazał, że z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw traci moc art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. w zakresie, w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Znaczy to, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury - nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Natomiast przepis ten pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od 1 stycznia 2011 r.

Sąd I instancji stwierdził, że wnioskodawca nabył prawo do emerytury od 1 marca 2009 r. i w związku z tym należy do kręgu osób, do których nie ma zastosowania obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury. Zdaniem tego Sądu powyższe świadczy o prawie wnioskodawcy do wyrównania emerytury za sporny okres.

Apelację od ww. orzeczenia złożył organ rentowy i zaskarżając wyrok w całości zarzucił mu naruszenie prawa materialnego, tj. przepisów art. 190 ust. 1 i 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. utracił moc obowiązującą jeszcze przed ogłoszeniem w dniu 21 listopada 2012 r. wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., sygn. akt K 2/12, podczas gdy z treści art. 190 ust. 1 i 3 Konstytucji nie wynika retrospektywny skutek orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, wynika natomiast, że orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego co do zasady, w przypadku niespełnienia dalszych warunków, wynikających z przytoczonych przepisów, powoduje utratę mocy obowiązującej aktu prawnego jedynie na przyszłość.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy i oddalenie odwołania w całości oraz zasądzenie na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji przy uwzględnieniu kosztów zastępstwa procesowego .

W odpowiedzi na apelację wnioskodawca wniósł o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługiwała na uwzględnienie, a zarzuty w niej podniesione sprowadzały się tylko i wyłącznie do odmiennej, niż to uczynił Sąd I instancji, interpretacji przepisów prawa.

Sytuacja prawna ubezpieczonego nie różni się od tych emerytów, których objął swym wyrokiem Trybunał Konstytucyjny, a którym organ rentowy wstrzymał prawo do emerytury od 1 października 2011 r. Jedynie pod względem procesowym jej sytuacja różni się od tych ubezpieczonych, którzy skarżyli do sądów powszechnych decyzje o wstrzymaniu im wypłat emerytur od 1 października 2011 r. i następnie wnosili skargi o wznowienie tych postępowań sądowych. Wnioskodawca nie skarżył bowiem decyzji zawieszającej prawo do świadczenia z 13 października 2011 r. Jednak samo uprawomocnienie się tej decyzji nie miało wpływu na możliwość żądania przez nią wznowienia postępowania administracyjnego na podstawie art. 145a § 1 Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U.2013.267 j.t.).

Wskazany przepis stanowi, że można żądać wznowienia postępowania również w przypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego została wydana decyzja. Wnioskodawca skargę o wznowienie postępowania administracyjnego wraz z wnioskiem o wydanie decyzji wznowiającej wypłatę świadczenia i wypłacenie zaległej emerytury od 1 października 2011 r. z odsetkami złożył w organie rentowym w ustawowym miesięcznym terminie od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, jak reguluje § 2 art. 145a k.p.a. Tymczasem organ rentowy zaskarżoną decyzją, odmawiając uchylecia decyzji zawieszającej wnioskodawcy prawo do emerytury, stwierdził brak podstaw do wypłaty tego świadczenia od 1 października 2011 r. do 30 marca 2012 r. W tym zakresie rację ma jednak ubezpieczony, bowiem ZUS winien wznowić wypłatę emerytury od 1 października 2011 r. i wypłacić zaległe świadczenia.

Organ rentowy swoje zarzuty skupił tylko i wyłącznie na zagadnieniu daty wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, która to kwestia jest uregulowana w art. 190 ust. 1, 3 i 4 Konstytucji. Zgodnie z tymi przepisami orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, które mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne, wchodzą w życie z dniem ogłoszenia, jednak Trybunał Konstytucyjny może określić inny termin utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego. Termin ten nie może przekroczyć osiemnastu miesięcy, gdy chodzi o ustawę, a gdy chodzi o inny akt normatywny dwunastu miesięcy. W przypadku orzeczeń, które wiążą się z nakładami finansowymi nie przewidzianymi w ustawie budżetowej, Trybunał Konstytucyjny określa termin utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego po zapoznaniu się z opinią Rady Ministrów. Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności z Konstytucją, umową międzynarodową lub z ustawą aktu normatywnego, na podstawie którego zostało wydane prawomocne orzeczenie sądowe, ostateczna decyzja administracyjna lub rozstrzygnięcie w innych sprawach, stanowi podstawę do wznowienia postępowania, uchylecia decyzji lub innego rozstrzygnięcia na zasadach i w trybie określonych w przepisach właściwych dla danego postępowania.

Data wejścia w życie orzeczenia TK ma takie znaczenie, że powoduje zmianę obowiązującego do tej pory stanu prawnego przez wyeliminowanie z obrotu prawnego przepisu niezgodnego z Konstytucją, przy czym istotne jest prawidłowe zrozumienie ww. skutku. Mianowicie oceniany przez TK przepis nie staje się niezgodny z Konstytucją od daty wejścia w życie wyroku TK, lecz jest i był już niezgodny z ustawą zasadniczą w chwili wejścia w życie przepisu w brzmieniu nadanym mu przez ustawodawcę. Wyrok TK stanowi jedynie potwierdzenie niekonstytucyjności badanej regulacji od chwili jej wprowadzenia.

Osobną kwestią jest natomiast żądanie wznowienia postępowania na podstawie art. 401¹ k.p.c. lub art. 145a k.p.a. Przepis ten stanowi, że można żądać wznowienia postępowania również w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie. Sens tej regulacji jest taki, że daje sądowi oraz organowi administracji możliwość wzruszenia prawomocnego orzeczenia (decyzji) wydanego w sprawie, której podstawą rozstrzygnięcia

był przepis od początku uznany za wadliwy, bo niezgodny z Konstytucją. Istotą wznowienia jest zatem możliwość ponownego orzekania, lecz tym razem na podstawie prawa już zgodnego z ustawą zasadniczą.

Dlatego też zarzut organu rentowego, opierający się na twierdzeniu, że skutki prawne wyroku TK wiążą tylko na przyszłość jest o tyle nieuzasadniony, że właśnie przepisy o wznowieniu postępowania nakazują, w przypadku skutecznego złożenia skargi o wznowienie na podstawie art. 401¹ k.p.c. lub art. 145a k.p.a. stosowanie niewadliwego prawa (nieobciążonego wadą niekonstytucyjności), a tym samym niwelowanie jego skutków w przeszłości, tj. w sprawach zakończonych już prawomocnymi orzeczeniami.

Oczywiście dotyczy to tylko tych spraw, w których wadliwe prawo było podstawą rozstrzygnięcia. To natomiast uzasadnia przyznanie wnioskodawcy, prawa do wypłaty emerytury za okres poprzedzający wejście w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego, bowiem nabyła ona prawo do świadczenia od 1 maja 2010 r., a zatem mieści się w kręgu osób, o których mówi ww. orzeczenie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., orzekł o oddaleniu apelacji organu rentowego jako bezzasadnej.

R.S.